

## Teema ry:n yhdenvertaisuussuunnitelma

### Johdanto ja käsitteiden määrittely

Yhdenvertaisuussuunnitelma laaditaan, jotta yhdenvertaisuus- ja syrjimättömyysperiaatteita on selkeämpää ja helpompaa noudattaa ainejärjestön toiminnassa. Selkeä suunnitelma siitä, miten Teema varmistaa syrjimättömyyden ja yhdenvertaisuuden toteutumisen ainejärjestön toiminnassa auttaa varmistamaan, että periaatteita noudatetaan. Yhdenvertaisuussuunnitelman keskeisiä seikkoja ovat toiminnan nykyisen tilanteen arviointi, arvioinnin pohjalta asetetut konkreettiset tavoitteet sekä sen seuranta, miten toimenpiteitä ainejärjestössä toteutetaan.

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Syrjinnällä tarkoitetaan ihmisten eriarvoista kohtelua jonkin yllä mainitun tai muun henkilökohtaisen ominaisuuden perusteella.

Yhdenvertaisuuteen liittyvää esteettömyyttä ja saavutettavuutta ei tulisi ymmärtää ainejärjestön toiminnassa erityisjärjestelyinä, vaan ajattelutapana, joka näkyy yhtä hyvin toiminnan suunnittelussa, siihen liittyvässä viestinnässä, kuin toteutuksessakin. Tilojen näkökulmasta esteettömyyttä tarkoittavat esimerkiksi esteetön kulku, kynnykset, portaat, esteetön wc-tila, valot ja äänet. Laajemmin käsitettävään saavutettavuuteen sisältyvät mm. selkeä ja ymmärrettävä kielenkäyttö, saavutettava, monikanavainen ja selkeä tiedotus. Teema ry:n järjestämien tapahtumien tulee olla mahdollisimman monipuolisia sekä niihin osallistumisen mahdollisimman helppoa ja edullista Teema ry:n jäsenille. Jäsenistön näkemyksiä, ideoita ja ehdotuksia otetaan huomioon tapahtumien ideoinnissa, suunnittelussa ja järjestämisessä mahdollisuuksien mukaan. Esteettömyyden ja saavutettavuuden huomiointi varmistaa, että jokaiselle on mahdollista osallistua Teeman toimintaan yhdenvertaisesti.

Yhdenvertaisuus ja syrjimättömyys ovat Teeman tärkeitä perusarvoja, ja koko järjestömme toiminnan perusta. Tätä vasten on tärkeää, että jokaisella teemalaisella on yhdenvertaiset mahdollisuudet edetä opinnoissaan, saada tietoa järjestön toiminnasta, tapahtumista sekä muista tärkeistä asioista. Lisäksi yhdenvertaisuusperiaatteiden tulee varmistaa, että jokaisen Teeman jäsenen on mahdollista olla yhdenvertainen osa yliopistoyhteisöä.

Suomen perustuslaki (731/1999, 6 §), kieltää kaiken henkilöön liittyvän syrjinnän ja asettaa ihmiset yhdenvertaisiksi lain edessä. Lisäksi tasa-arvolaki (609/1986) määrittelee tasa-arvolainsäädännön, jolla pyritään ehkäisemään sukupuoleen liittyvää syrjintää ja varmistamaan sukupuolten yhdenvertainen kohtelu. Yhdenvertaisuuslaki

(1325/2014) määrittelee puolestaan muut syrjintäperusteet ja kieltää syrjinnän näiden perusteella.

#### Tapahtumat, viestintä ja tiedotus

Jokaisen tapahtuman viestinnässä pitää ilmoittaa, että tapahtuma on syrjinnästä ja häirinnästä vapaa. Tapahtumaa suunnitellessa täytyy tehdä suunnitelma, kuinka tämä toteutuu. Viestinnässä täytyy mainita joko TREY:n häirintälomake ja häirintäyhdyshenkilöiden yhteystiedot tai Teeman yhdenvertaisuuslomake. Tapahtuman alkaessa täytyy myös mainita turvallisemman tilan periaatteet.

Tapahtumiin nimetään mahdollisuuksien mukaan yhdenvertaisuustukihenkilö(t). YV-tukihenkilö on paikan päällä päihitteettömästi ja valmiina auttamaan kiusaamis- ja häirintätapauksissa sekä muissa epäasiallisissa tilanteissa. Heidät tunnistaa punaisesta huivista. Yhdenvertaisuustukitiimi päättää yhdessä tapahtumien järjestäjän kanssa tapahtuman mukaan onko YV-tuki hyödyllisempi etänä, paikan päällä vai lomakkeen kautta. Yhdenvertaisuustukihenkilöt ovat saaneet tarpeellisen perehdytyksen ja/tai koulutuksen toimintaan.

Teema ry:n järjestämien tapahtumien tulee olla mahdollisimman monipuolisia sekä niihin osallistumisen mahdollisimman helppoa ja edullista Teema ry:n jäsenille. Jäsenistön näkemyksiä, ideoita ja ehdotuksia otetaan huomioon tapahtumien ideoinnissa, suunnittelussa ja järjestämisessä mahdollisuuksien mukaan. Järjestetyistä tapahtumista kerätään palautetta, jonka perusteella toimintaa kehitetään. Tämä tulee tehdä ainakin kerran vuodessa. Tiedon saavutettavuuden takaamiseksi päivitetään Teeman tiedotuskanavia aktiivisesti. Teema ry:n järjestämien tapahtumien tulee pyrkiä yhdenvertaiseen, helposti saavutettavaan ja turvalliseen, syrjinnästä ja häirinnästä vapaaseen toimintaan. Jokaisen jäsenen tulee tuntea olonsa tervetulleeksi Teema ry:n tapahtumiin.

Tapahtumien suunnittelussa pyritään ottamaan huomioon tilojen esteettömyys, tapahtuman saavutettavuus, terveydelliset ja vakaumukselliset erityisruokavaliot, sukupuolten moninaisuus sekä turvallisemman tilan periaatteet. Tapahtumien suunnittelussa suositellaan hyödyntämään TREY:n linjauksia yhdenvertaisten tapahtumien toteuttamiseksi.

Teema ry:n viestinnän tulee olla kaikkia jäseniä kunnioittavaa ja avointa sekä pyrkiä tavoittamaan jäsenistöä mahdollisimman laajasti. Viestinnässä ja tiedottamisessa tulee huomioida monikanavaisuus ja saavutettavuus, sekä käyttää virallisia ennalta sovittuja kanavia. Lisäksi viestinnässä tulee pyrkiä selkeyteen ja ymmärrettävyyteen. Tiedotuksessa tulee huomioida yhdenvertaisuus, esimerkiksi tiedottamalla tapahtumien yhteydessä siitä, onko tapahtuma fyysisesti esteetön vai ei. Tämä tulee tehdä konkreettisenä kirjallisena kuvauksena siitä, millaisia fyysisiä esteitä on tilaan mennessä ja tilassa toimimisessa. Hyvä keino yhdenvertaisuuden lisäämiseksi on

antaa osallistujien kertoa esteettömyyden tarpeistaan ilmoittautumiseen sisältyvässä kohdassa, joka madaltaa kertomisen kynnystä ja helpottaa järjestäjien työtä.

## Kiusaaminen ja häirintä

Teema ry:llä on nollatoleranssi kaikenlaiseen kiusaamiseen, häirintään ja syrjintään. Noudatamme toiminnassamme turvallisemman tilan periaatteita, joita jokainen toimintaan osallistuva sitoutuu noudattamaan. Turvallisemman tilan periaatteilla pyritään edistämään kiusaamisesta ja häirinnästä vapaata ainejärjestöä.

Jäsenistölle viestitään erilaisista mahdollisuuksista ottaa yhteyttä erilaisiin auttaviin tahoihin, jos he kokevat häirintää tai kiusaamista. Yhteyttä voi ottaa TREY:n häirintäyhdyshenkilöihin TREY:n nettisivuilta löytyvän lomakkeen kautta. Lisäksi myös Teemalla on oma yhdenvertaisuusvastaava sekä yhdenvertaisuustukihenkilöitä tapahtumissa. Teeman nettisivuilta löytyy häirintälomake, jonka kautta saa myös apua sitä halutessaan. Häirintälomakkeen kautta on mahdollisuus tehdä ilmoitus opiskelijaja yliopistoyhteisöön liittyvistä kiusaamis-, ja häirintätapauksista, sekä syrjinnästä tai epätasaarvoisista käytänteistä. Häirintälomakkeen kautta saatu tieto käsitellään luottamuksellisesti ja anonymisti, ellei jäsen toisin ilmoita.

Häirinnäksi määritellään kaikki sellainen käytös, jossa toinen osapuoli kokee vähättelyä, uhkailua, eristämistä, nöyryyttämistä tai koskemattomuutensa rikkomista. Häirinnäksi luetaan myös kaikenlainen ja – tasoinen syrjintä, oli se sitten tahatonta tai systemaattista. Häirintää saattaa esiintyä niin yksilö kuin ryhmätasollakin, ja se voi olla jatkuvaa tai kertaluontoista.

## Tietosuoja

Teema ry:llä on tietosuojaseloste, jota noudatetaan kaikessa järjestön nimissä tapahtuvassa tekemisessä. Tietosuojaseloste löytyy Teema ry:n nettisivuilta, mikäli siihen haluaa tutustua tarkemmin. Tietosuoja on osa perustuslakiin kuuluvaa yksityisyydensuojaa, ja näin ollen jokaisella on oikeus tietosuojaan. Teema ry kerää ja käsittelee henkilötietoja vain silloin, kun niille on lainmukainen peruste. Kaikkia henkilötietoja käsitellään erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta noudattaen. Tietosuojavahingoista tai -epäilyistä on ilmoitettava välittömästi Teema ry:n tietosuojavastaavalle.

Tapahtumien suunnittelussa otetaan huomioon, mitkä ovat tapahtuman kannalta tarvittavia henkilötietoja. Esimerkiksi voidaan miettiä, onko puhelinnumeroiden kerääminen sitsiilmoittautumisessa välttämätöntä. Maksuttomien tapahtumien osallistujien kaikki tiedot sekä muut ainejärjestön hallussa olevat henkilötiedot ja tietosuojat, kuten tiedot erityisruokavalioista ja muista erityistarpeista, joiden säilyttämiselle ei ole laillista perustetta, poistetaan 60 päivän sisällä tapahtuman

päättymisestä. Maksullisten tapahtumien osallistujien tiedot poistetaan nimi- ja yhteystietoja lukuun ottamatta 60 päivän sisällä tapahtuman päättymisestä.

Osallistujien nimet ja yhteystiedot sekä mahdollinen muu kirjapitoaineisto säilytetään kirjanpitolain mukaisesti kuuden vuoden ajan sen vuoden lopusta lukien, jonka aikana tilikausi on päättynyt. Jäsenellä on oikeus pyytää pääsyä tietoihinsa, jotka hänestä on kerätty, ja vaatia niiden oikaisua tai poistoa. Mikäli jäsenen tiedot poistetaan Teema ry:n rekisteristä, eroaa henkilö myös samalla Teema ry:stä.

## Tuutorointi

Tuutoroinnissa noudatetaan turvallisemman tilan periaatteita, ja ne esitellään heti lukuvuoden alussa fukseille sekä fuksioppaassa että fuksiryhmässä. Turvallisemman tilan periaatteista muistutetaan myös tuutoreita. Tuutoroinnissa pyritään myös esteettömyyteen.

Tuutoroinnissa pidetään huolta tietoturvasta, kun uusien opiskelijoiden yhteystiedot saapuvat. TREY kouluttaa tuutorivastaavat erikseen huolehtimaan tietoturvasta TREY:n ja yliopiston vaatimalla tavalla.

Tuutoroinnissa Teema ry:n tapahtumat ovat kaikille fukseille ilmaisia tai mahdollisimman edullisesti ja Teemalle voittoa keräämättä tehtyjä tapahtumia, jotta kenenkään osallistuminen ei riipu varallisuudesta, ja luo näin ollen eriarvoisuutta. Tuutoroinnin tarjoiluissa otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan erilaiset ruokavaliot. Tuutoroinnissa huolehditaan lisäksi alkoholittomien tapahtumien toteuttamisesta, ja kaikkien tapahtumien tiedotuksessa ilmoitetaan selkeästi, mikäli tapahtuma on täysin alkoholiton.

Tuutorointi ja fuksitapahtumat on häirinnästä ja syrjinnästä vapaata aluetta. Tästä myös mainitaan erikseen. Tuutoroinnille määrätään myös oma yhdenvertaisuustuutori sekä kerrotaan muista yhdenvertaisuustukihenkilöistä Teemassa sekä häirintäyhdyshenkilöistä TREY:ssä ja heihin yhteydenottotavoista. Tuutoroinnissa kerätään palautetta sekä fukseilta että tuutoreilta tuutoritoiminnan kehittämiseksi. Saatu palaute annetaan tiedoksi seuraavan toimintakauden tuutorivastaaville.

## Turvallisempi tila ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumisen seuranta

Teema ry noudattaa hallituksen suunnittelemia, jäsenistön hyväksymiä sääntöjä. Järjestö noudattaa kaikessa toiminnassaan Teema ry:n omia turvallisemman tilan periaatteita, jotka pyritään pitämään ajan tasalla ja niitä korjataan, mikäli jotakin korjattavaa tulee. Turvallisemman tilan periaatteet löytyvät Teeman verkkosivuilta ja ainejärjestötilan seinältä, missä ne ovat jokaisen saatavilla. Lisäksi käytössä on häirintälomake, ja kaikkien ainejärjestön toiminnassa koettuun häirintään ja kiusaamiseen puututaan, mikäli se annetaan ilmi. Koettu häirintä ja muu

sääntöjenvastainen käytös annetaan tarvittaessa ilmi myös TREY:n häirintäyhdyshenkilöille, mikäli asianosaiset niin toivovat tai Teeman häirintäyhdyshenkilöt tarvitsevat apua tapauksen käsittelyyn.

Yhdenvertaisuutta edistetään panostamalla toiminnan monipuolisuuteen ja saavutettavuuteen. Kaikesta toiminnasta, kuten tapahtumista, hallituksen kokouksista ja ainejärjestötilan käytöstä, kerätään aktiivisesti palautetta, ja toiminta pidetään mahdollisimman avoimena ja helposti lähestyttävänä. Annetusta palautteesta koostetaan raportti, joka auttaa suunnittelemaan ja parantamaan ainejärjestön toimintaa pitkällä tähtäimellä. Yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään jokaisella toimintakaudella vuodesta 2023 eteenpäin.

Suunnitelman ovat laatineet toimintakaudella 2023 Teema ry:n hallituksen jäsenistä koostettu tiimi, johon kuuluivat Ida KiiKKerä, Joonas Kärnä, Sofia Blomberg, Sanni Sundvall ja Milla Sipinen

Suunnitelmaa on päivittänyt toimintakaudella 2024 sosiaalipoliittinen vastaava ja yhdenvertaisuusvastaava Saara Vuotila

## **Turvallisemman tilan periaatteet**

1. Olemme tietoisia tekemistämme oletuksista liittyen muiden sukupuoleen, seksuaalisuuteen, taustaan, terveyteen, taloudelliseen tilanteeseen, puheeseen ja ulkonäöllisiin seikkoihin.
2. Pyydämme anteeksi, jos teemme virheellisiä olettamuksia.
3. Emme voi tietää toisen kokemusta, ajatuksia, elämäntilannetta tai itsemääriteltyä identiteettiä hänen puolestaan. Käytämme ihmisten itsensä valitsemia nimiä ja pronomineja, ja jos emme tiedä, kysymme.
4. Toisten omaisuuteen ei kajota ilman lupaa.
5. Ei syrjitä ketään minkään ominaisuuden perusteella.
6. Tiedosta, millaiset keskustelunavaukset ovat toiselle henkilökohtaisia. Käsitellään arkoja aiheita kunnioittaen. Annamme toisille mahdollisuuden olla vastaamatta.
7. Annamme tilaa keskustelussa kuuntelemalla ja kunnioittamalla kaikkien mielipiteitä ja arvoja.

8. Jokaisella on oikeus fyysiseen koskemattomuuteen, älä siis kosketa ketään ilman lupaa.
9. Älä käytä rasistisia tai stereotyyppisesti halventavia termejä. Älä käytä vamman tai terveydentilan perusteella halventavia termejä.
10. Sitoudutaan kehorauhaan. Ei koskaan kommentoida toisten kehoja. Ei laihdutuspuhetta.
11. Ei häiritä ketään sanallisesti, katseella, koskettamalla tai muullakaan tavalla.
12. Ei tarkoittaa aina ei. Myös epäröinti tarkoittaa ei.
13. Ei arvoteta toisiamme keskustelussa mielenkiinnon kohteiden tai tietämyksen perusteella. Avataan käyttämämme termit ja hankalat käsitteet.
14. Älä oletta kaikkien pystyvän samaan kuin sinä. Jokaisella on oikeus pitää taukoja, poistua paikalta tai olla osallistumatta toimintaan, eikä syytä tähän sovi kyseenalaistaa.
15. Hyväksytään virheet ja erimielisyydet. Annetaan mahdollisuus oppia ja muodostaa ajatuksia turvallisessa ympäristössä.

Laatinut syksyllä 2021 Ida Kiikkerä (sosiaalipoliittinen vastaava 2021)

Päivittänyt syksyllä 2024 Saara Vuotila (sosiaalipoliittinen vastaava 2024)

Päivittänyt syksyllä 2025 Titta Laine (sosiaalipoliittinen vastaava 2025)